

Хмельницький національний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан
 гуманітарно-педагогічного факультету
 Л.Л. Станіславова
 „ 3 ” вересня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спортивні ігри та методика їх викладання. Гандбол

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
 Спеціальність **017 фізична культура і спорт**
 Рівень вищої освіти **Перший бакалаврський**
 Освітньо-професійна програма **Фізична культура і спорт**
 Обсяг дисципліни **5 кредитів ЄКТС,**
 Шифр дисципліни **ОП. 08**
 Мова навчання **Українська**
 Статус дисципліни: **Обов'язкова (цикл професійної підготовки)**
 Факультет: **Гуманітарно-педагогічний**
 Кафедра: **Фізичної терапії, ерготерапії**

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин					Курсовий проект	Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття				Самостійна робота, в т.ч. РС			Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття					
Денна	3	6	5/ 150	54	18		36	96			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми та стандарту вищої освіти зі спеціальності «Фізична культура і спорт» першого бакалаврського рівня.

Програма складена _____ д.пед.наук, доцент Базильчук О.В.

Схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії

Протокол від “30” серпня 2019 р. № 1;

Зав. кафедрою фізичної терапії, ерготерапії _____ Базильчук О.В.

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету _____ Станіславова Л.Л.

2. Пояснювальна записка

Дисципліна «Спортивні ігри та методика їх викладання. Гандбол» є однією із фахових дисциплін і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю 017 «Фізична культура спорт». Окрім того, її вивчення у процесі професійної підготовки фахівців має важливе соціальне, педагогічне значення.

Пререквізити – «Вступ до спеціальності»; «Спортивні ігри (баскетбол).

Кореквізити – «Теорія і методика з обраного виду спорту (за видами спорту)»; «Спортивні споруди і обладнання»; «Практика за профілем майбутньої професії».

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

Програмні компетентності: здатність працювати в команді; здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.

Програмні результати навчання: Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами. Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань.

Мета дисципліни: формування професійних знань, вмінь та навичок, що мають забезпечити теоретичну та практичну підготовку бакалаврів спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Предмет дисципліни: особистість фахівця, мотиваційна сфера, професійно-важливі якості і вміння

Завдання дисципліни:

1. Сформувати цілісне уявлення про професійне становлення фахівця.
2. Ознайомити з основними складовими професійної майстерності.
3. Надати знання про зародження та розвиток гандболу як виду спорту та його місце у системі спорту.
4. Навчити організовувати та проводити змагання з гандболу.
5. Навчити демонструвати основні елементи техніко-тактичної підготовленості в гандболі.

Результати навчання Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло використовувати понятійний апарат з фаху; демонструвати виконання основних елементів техніко-тактичних дій різновидів спортивних ігор; брати участь у тренувальній та змагальній діяльності з різних видів спортивних ігор; характеризувати різновиди класифікацій спортивних ігор, назвати структуру змагальної діяльності в спортивних іграх; описати основні положення організації та проведення змагань у спортивних іграх, історичні аспекти зародження та розвитку

різновидів спортивних ігор; пояснити основні правила з різновидів спортивних ігор

Зміст навчальної дисципліни: Історія і сучасний стан розвитку гандболу. Основи техніко-тактичної підготовки гравців з гандболу. Правила гри та особливості роботи суддів з гандболу. Засоби гандболу у професійно-прикладній фізичній культурі.

3. Структура і зміст робочої програми навчальної дисципліни

3.1. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на		
	лекції	практичні заняття	самостійну роботу
Тема 1. Спортивні ігри як складова системи фізичного виховання і спорту	4	2	16
Тема 2 – Історія і сучасний стан розвитку гандболу.	2	2	16
Тема 3 – Основи технічної-підготовки гандболістів.	4	8	16
Тема 4 – Основи тактичної підготовки гандболістів.	4	8	17
Тема 5 – Правила гри Особливості роботи суддів у гандболі.	2	8	17
Тема 6 – Засоби гандболу у професійно-прикладній фізичній культурі.	2	8	17
Разом за 6 семестр	18	36	99

3.2. Програма навчальної дисципліни

3.2.1. Зміст лекційного курсу

№	Перелік тем лекцій, їх анотацій	Кількість годин
1	Тема 1 – Історія зародження та етапи розвитку гандболу у світі. Досягнення українських спортсменів у складі збірної команди СРСР. Стан і перспективи розвитку гандболу. Етапи розвитку гандболу в Україні. Виступи українських спортсменів на сучасній міжнародній арені. Література: [5-8,10,17,19]	4
2	Тема 2 – Основи технічної підготовки гандболістів. Сучасні вимоги до технічної майстерності гравців у гандбол. Система підбору методів навчання та удосконалення техніки нападу, захисту, індивідуальних групових і командних технічних дій гравців у гандбол. Особливості технічних дій гандбольного воротаря. Література: [5-8,10,17,19]	4
3	Тема 3 – Основи тактичної підготовки гравців у гандбол. Сучасні вимоги до тактичної майстерності гравців у гандбол. Система підбору методів навчання та удосконалення тактики нападу, захисту, індивідуальних	4

	групових і командних тактичних дій гравців у гандбол. Особливості тактичних дій гандбольного воротаря. Література: [5-8,10,17,19]	
4	Тема 4 – Особливості роботи суддів у гандболі. Основні правила гри у гандбол. Робота бригади суддів. Жестикуляція. Майданчик для гри у гандбол, м'яч, спортивна форма. Особливості організації та проведення змагань з гандболу. Література: [5-8,10,17,19]	4
5	Тема 5 – Вплив засобів гандболу на розвиток професійно важливих фізичних якостей фахівців здоров'я людини. Література: [5-8,10,17,19]	2
Разом за 6 семестр		18

3.2.2 Зміст практичних занять

№	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Спортивні ігри як складова системи фізичного виховання і спорту	2
2	Історичні аспекти розвитку гри у світі. Досягнення українських спортсменів у складі збірної команди СРСР. Стан і перспективи розвитку гандболу та його різновидів. Етапи розвитку гандболу в Україні. Виступи українських спортсменів на сучасній міжнародній арені. Література: [5-8,10,17,19]	2
3	Навчання стійки, переміщень у гандболі. Розвиток швидко-силових якостей, швидко-силової витривалості, гнучкості, спеціальної спритності, сили та точності різновидів кидків м'яча у ворота. Навчання різновидів передач і ловлі м'яча, різновидів фінтів, штрафних кидків, різновидів одноборств. Удосконалення вивчених прийомів. Рухлива гра. Правила гри. Література: [5-8,10,17,19]	8
4	Удосконалення вивчених прийомів. Навчання індивідуальним, груповим і командним тактичним елементам ведення гри у нападі і захисті. Навчання ігрової взаємодії усіх ігрових амплуа у гандболі. Розвиток швидкості переміщень, спритності. Правила гри. Навчальні одно- та двосторонні ігри. Моделювання змагальної діяльності. Література: [5-8,10,17,19]	8
5	Еволюція правил гри у гандбол (історичні зміни у розмірах майданчика для гри, розміри і вага м'яча, форма гравців, час гри та ін). Педагогічне спостереження за грою із подальшим аналізом техніко-тактичних дій гравців. [5-8,10,17,19]	8
6	Вивчення і удосконалення засобів гандболу, які впливають на розвиток професійно важливих якостей фахівців здоров'я людини. [5-8,10,17,19]	8
Разом за 6 семестр		36

3.2.3 Зміст самостійної роботи

Самостійна робота студентів полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання і захисту практичних робіт, вивченню нового теоретичного матеріалу, тестування з теоретичного матеріалу, підготовки до здачі іспиту.

№	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу №1, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі першої контрольної роботи [5-8,10,17,19]	16
2	Опрацювання лекційного матеріалу №2, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі першої контрольної роботи [5-8,10,17,19]	16
3	Опрацювання лекційного матеріалу №3, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі першого контрольної роботи [5-8,10,17,19]	16
4	Опрацювання лекційного матеріалу №4, відповідних літературних джерел. Здача першої контрольної роботи. Підготовка до здачі другої контрольної роботи. [5-8,10,17,19]	17
5	Опрацювання лекційного матеріалу №5, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі другої контрольної роботи [5-8,10,17,19]	17
6	Опрацювання лекційного матеріалу №6, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі другої контрольної роботи та підсумкової контрольної роботи [5-8,10,17,19]	17
Разом за 6 семестр		99

4. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій навчання, зокрема: словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні (дискусії, навчальні ігри, змагання, тренувальні, вправи); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів, відеоматеріалів), самостійна робота (робота з літературними джерелами, використання систем MOODLE).

Навчальна робота проводиться у формі лекцій, практичних занять та самостійної роботи. На лекціях подається основний програмний матеріал, який становить основу підготовки майбутнього спеціаліста. Даються головні відомості та рекомендації щодо виконання практичних завдань.

На практичних заняттях поглиблюються знання з основних питань, висвітлених на лекціях, і перевіряються знання студентів, отриманих на лекціях та в процесі самостійної роботи студента.

Самостійна робота студентів складається: закріплення пройденого матеріалу, з опрацювання рекомендованої літератури, виконання додаткових розрахункових завдань.

5. Методи контролю.

Оцінювання академічних досягнень студента здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою. Методи контролю і оцінювання навчальних досягнень усне опитування, письмове опитування (тестування), самоконтроль.

Форми оцінювання: усне опитування, письмове опитування; тестування спеціальної та загальної підготовленості; самоконтроль;

складання план-конспекту з гандболу. підсумковий контрольний захід (залік).

Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості.

Оцінка, яка виставляється за виконання практичної роботи, складається з таких елементів: усне опитування студентів перед допуском до виконання практичної роботи; знання теоретичного матеріалу з теми; якість оформлення протоколу і графічної частини; своєчасний захист практичної роботи. Термін захисту практичної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві похибки.
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента будується на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув

	навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

У 6 семестрі поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять проходять у вигляді поточного. Під час контролю визначається рівень засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни. Оцінку відмінно за практичну роботу студенти отримують за виконання усі передбачені навчальною програмою навчальні завдання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання стану оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками з дисципліни «Спортивні ігри та методика їх викладання. Гандбол», і проходить у вигляді іспиту. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів робіт згідно із структурою залікових кредитів.

Аудиторна робота – лекції, практичні заняття та контрольні заходи						
ОПВ1	ОПВ2	ОПВ3	ОПВ 4	ПК1	ПК2	Іспит
0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4

№	Нормативи		бали			
			5	4	3	2
ОПВ 1	Кидки м'яча на влучність в мішень розміром 60×60 см з відстані 7 метрів (з 10 кидків)	Ч Ж	8 разів	7 разів	6 разів	5рази
ОПВ 2	Метання гандбольного м'яча на дальність, м	Ч – Ж –	45 35	35 25	25 20	20 15
ОПВ 3	Ведення гандбольного м'яча 30 м, с	Ч – Ж –	4,0 4,5	4,3 4,8	4,6 5,1	5,0 5,4
ОПВ 4	Кидки м'яча на влучність в мішень розміром 60×60 см у нижні кути воріт з відстані 9 метрів (з 10 кидків)	Ч Ж	7 разів	6 разів	5 разів	4рази

Основна література

1. Евтушенко С. С мячом в руке.– М.:Мол. Гвардия, 1986.– 224с.
2. Игнатъева В.Я. Гандбол. Учебное пособие для институтов физической культуры. – М.: Физкультура и спорт, 1983, - 200 с.
3. Кубраченко О.Г. Гандбол: навч. Програма для ДЮСШ, ШОР, ШВСМ. – К.: ВПЦ „Експрес”, 2003. – 150с.
4. Кубраченко А.Г., Тищенко В.О. Моделювання техніко-тактичних дій кваліфікованих гандболістів різних ігрових амплуа. – Львів.націон.аграрий ун-т. – Львів: ЛНАУ, 2009. – 52с.
5. Костюкевич В. М. Організація і проведення змагань із спортивних ігор. – Вінниця: ДОВ «Вінниця», ВДПУ, 2001. – 216 с.
6. Латышкевич Л.А., Турчин И.Є., Маневич Л.Р. Гандбол. Под ред. Латышкевича Л.А. – К.: Вища шк. Главное изд-во, 1988. – 199с.
7. Свіргунець Є.М., Базильчук В.Б., Базильчук О.В. та ін. Організація та проведення змагань у спортивних іграх/ Методичні вказівки для студентів спеціальності „Фізична реабілітація”. – Хмельницький: ХНУ, 2005. – 137с.
8. Спортивные игры и методика преподавания:Учебник.– М.:Физкультура и спорт, 1986.– 320с.

Додаткова література

1. Конспекти лекцій.
2. Оздоровча і спортивна робота з неповносправними: Збірник наукових статей з проблем фізичного виховання і спорту та фізичної реабілітації неповносправних. – Львів: «Ахіл», 2003, - Вип.1. – 166с.